

lyntes at indrømme, at det, der er praktisk rigtig, vil opnaaes efter Regjeringens Forslag, saaledes som det var affattet ved Forelæggelsen. Paa den anden Side vil vistnok saavel den ærede Taler som Thingets øvrige Medlemmer indrømme, at det er i høi Grad vigtigt, at Bærnepligtsloven nu endelig efter tre Sessjoners Behandling bliver ført igjennem, og at man derfor ikke ved altfor theoretisk, om jeg saa maa sige, at fordre Principet skarpt hævdet, bør udsætte sig for, at Sagen paany standses. Med Hensyn til det Spørgsmaal, der fremkom fra den ærede sidste Taler, skal jeg tillade mig at sige, at jeg for mit Vedkommende i Principet ikke har Noget imod at hæve Borgervæbningen i Kjøbstæderne, selvfølgelig naar jeg iforveien har forsikret mig om, at Politistjenerne ikke vil lide nogen Skade derved, og at der paa anden Maade betryggende bliver sørget for, at den offentlige Orden i fornødent Fald kan blive opretholdt ved den dertil tilstræffelige Magt.

Madvig: Maa jeg blot tilføie, at jeg ikke har talt om en Ret for den Geistlige; jeg antager derimod, at det er en Ret for Kirken at forlange denne fritagelse, og denne Ret kunde allerede begrundes ved det Sømmelighedshensyn, som den ærede Justitsminister jo ogsaa indrømmede, at der var tilstede. Kirken har en Ret til, at dette Sømmelighedshensyn, for blot at indfrænte mig dertil, ikke tilfidsættes. Der er ikke fra min Side eller fra deres, der betragte Sagen paa samme Maade som jeg, tænkt paa at befrie Folk eller Personer som saadanne fra Krigstjenerne, eller at gjøre det muligt, at Kirken kunde ligesom ved at fæste sin Rappe om Noget befrie ham derfor. Vi ville kun have, at Ingen skal indtræde i et kirkeligt Embede, førend han indenfor de Grændser, som ansees nødvendige, har fyldstgjort ogsaa sin Borgerpligt med Hensyn til Tjeneste i Armeen. — Hvad angaaer Nødvendigheden af Kirkeministerens Tilstedeværelse, saa have de af Regjeringen i denne Sag afgivne Erklæringer om, hvorledes den opfattede Sagen, været saa svævende og vakkende, at jeg ikke kan tro, at Kirke- og Underviisningsministeren vil vedstaae, at disse Erklæringer

udtrykke hans Betragtning af Sagen, og han burde i mine Tanker allerede forrige Gang have støttet Sagen ved en Erklæring. Jeg troer ogsaa, at det ved et Spørgsmaal som dette, der har faaet en saadan Betydning, at det afgjorde Lovforslagets Forkastelse forrige Gang, vilde være sømmeligt, om den vedkommende Minister, der skal forsvare den Interesse, der er Spørgsmaal om, traadte frem og fremstillede Sagen fra sit Standpunkt. — Jeg har endnu kun at tilføie, at der ikke fra Regjeringens Side er fremkommet Noget, der indeholder noget Bindende ud over det nuværende Ministerium. Der er ikke foreslaaet nogen Form, hvorved det vilde blive i det Ringeste fastsat som en Regjeringsmaxime, der ikke var afhængig af det enkelte Ministerium, at der vilde blive forholdt saaledes, at Ingen blev Præst, medens han stod i et saadant Forhold, at han kunde indkaldes til Tjeneste som menig Mand.

Justitsministeren: Jeg maa maaffee gjøre opmærksom paa, at efter min Opfattelse træffes der i dette Lovforslag ingenjombestemt Afgjørelse med Hensyn til Kirkens Rettigheder. Her er Spørgsmaal om Statens Rettigheder til dens Borgeres Baabenfærdighed. Selv om dette Lovforslag gaaer igjennem, som det nu foreligger, kan man ikke sige, at Kirkens Ret i mindste Maade krænktes. Kirken kan lade være at ordinere Noget, førend han har fyldt sit 26de Aar, og saa er der ingen Fare for, at han skal komme ind i Geledet. Regjeringen har af praktiske Hensyn villet gjøre det muligt for Kirken at faae Geistlige i sin Tjeneste i en tidligere Alder, og derfor har den truffet Foranstaltning til, at disse Mænd kunne frigjøres for deres Bærnepligt efter Forløbet af 4 Aar; med andre Ord, at de altsaa kunne blive Geistlige allerede i en Alder af 26 til 27 Aar, og før den Tid er der dog sjelden Tale om nogen Ansættelse. Jeg vil gjentage, at der ved dette Lovforslag ikke er Spørgsmaal om at bestemme Noget med Hensyn til Kirkens Rettigheder, men at der kun er Spørgsmaal om at tage praktiske Hensyn til Kirkens Lørd.

Da ellers Ingen begjærede Ordet, sluttedes Forhandlingen. Lovforslagets Dvergang